

загальної культури, а також створенню в учнів загального погляду на математику в цілому.

Список використаних джерел

1. Алгебра. 8 клас : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Глобін О. І., Буковська О. І., Васильєва Д. В., Сільвестрова І. А. – Київ : Пед. думка, 2016. – 212 с.
2. Алгебра. 9 клас : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Буковська О. І., Глобін О. І., . Васильєва Д. В., Сільвестрова І. А. – Київ : Пед. думка, 2017. – 320 с.

О. В. Баркова

ОЦИФРОВАНІ ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ ОСВІТИ: ВИМОГИ ТА ПІДХОДИ ДО ЦИФРОВОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КНИЖКОВИХ ПАМ'ЯТОК В ОНЛАЙНОВИХ РЕСУРСАХ

Багатогранними і багатоінформативними джерелами з будь-якої тематики є фонди рідкісних і цінних книг бібліотек. Це дійсно унікальні історичні джерела і не тільки контенту, але й історії суспільства і технологічного розвитку. Рідкісні книги, особливо книжкові пам'ятки, надають не лише змістовну інформацію зафіксованих в них праць, але й передають історичні форми фіксування та культуру оформлення цих праць у друкованих або рукописних носіях, відповідно до технологічному розвитку тієї епохи, у яку вони були створені. Значною цінністю джерел із фондів рідкісних видань є також сліди власних історичних шляхів цих предметів, залишені на них у вигляді автографів, підписів, штампів, екслібрисів, позначок читачів або власників, пошкоджень та результатів реставрації тощо.

Весь цей комплекс зафіксованої інформації є важливим джерелом супутніх відомостей, які доповнюють власне зміст джерела, інформацію про автора, а також предметну галузь, до якої відносять джерело, або у зв'язку, з якою воно є цікавим читачеві.

Тому важливим видом доступу до оцифрованих фондів рідкісних книг є онлайнний доступ до їх оцифрованих та інформаційно оброблених та доповнених копій. Оцифровка фондів рідкісних книжок надає можливість зручного доступу до інформаційних складових рідкісної книги.

Онлайнний доступ має забезпечити максимально повне надання змісту такого джерела, використовуючи технології символічного розпізнавання (OCR), передати форму та зовнішній вигляд книги як історичного предмета, забезпечити цифрову копію зручним інтерфейсом, навігацією, а також доповнити додатковими інформаційними матеріалами. Такий підхід є сучасним завданням роботи фахівця, фондотримача і бібліотеки.

У світовій практиці оцифровування вже склалися певні правила оцифровки історичних джерел та стандарти представлення інформації про них. Наприклад, стандарти, які засновані на ідеологіях RDF та CIDOC/CRM, забезпечують не тільки повноту передачі усієї зазначеної вище інформації, яку несе на собі та в собі рідкісна книга, а також забезпечують інформаційний зв'язок з іншими предметами, фактами, джерелами, подіями, персонами тощо. Правила якісного оцифровування вимагають дотримання принципів повноти передачі інформації та форми.

Вітчизняні бібліотеки різного підпорядкування містять багаті фонди рідкісних книжок. Особливої уваги щодо історії освіти заслуговують ті історичні джерела, які зібрані в фондах рідкісних видань і музейних колекціях вищих навчальних закладів та бібліотек, які носять імена видатних діячів педагогіки, наприклад Сухомлинського, Драгоманова, Грінченка. Перші та прижиттєві видання цих діячів, а також оригінальні документи з музейних зібрань, присвячених життю та діяльності видатних педагогів, пов'язані праці їх соратників, листування тощо є найціннішим джерелом будь-якого дослідження. Особливо цінною є для педагогічних завдань, оскільки передає знання і практики педагогічної діяльності разом з відчуттям епохи, в яку вони були створені.

Тому наразі перед бібліотеками повисають такі актуальні завдання як якісне оцифрування фондів рідкісних книжок, створення їх багатоаспектних цифрових копій із застосуванням відповідних інтерфейсних рішень, формування цифрових колекцій педагогічних джерел та зведених цифрових ресурсів педагогічної пам'яті. Український оцифрований історико-культурний контент педагогічних джерел має бути інтегрованим до світових ресурсів як складова педагогічної бази людства.

Список використаних джерел

1. Ковальчук Г. І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах / Галина Ковальчук ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. книги. – Київ : НБУВ, 2004. – 966 с.
2. ДСТУ ГОСТ 7.87:2008 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Книжкові пам'ятки. Загальні вимоги (ГОСТ 7.87-2003, IDT). – Чинний з 2008–10–01. – Київ, 2008. – 12 с.
3. Use of LIDO // CIDOC Supporting Museum Documentation. URL: <http://network.icom.museum/cidoc/working-groups/lido/lido-community/use-of-lido/>.
4. Тимиргалиев С. М. Составляющие качественного сканирования документов / С. М. Тимиргалиев, Н. И. Черновалова, О. В. Баркова // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я (MicroCAD-2014) / Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут». – Харків, 2014. – С. 41–42.
5. Баркова О. В. На пути к комплексной технологии оцифровки документа: от бумажной версии к полнотекстовому поиску: получение качественных цифровых копий документов / О. В. Баркова // Межведомственное и межпрофессиональное взаимодействие в области создания и использования электронных ресурсов : материалы VIII всерос. науч.-практ. конф. «Электронные ресурсы библиотек, музеев, архивов», 9–10 нояб., 2012 г., г. Санкт-Петербург / Центр. город. публ. б-ка им. В. В. Маяковского. – Санкт-Петербург, 2012. – С. 12–31.
6. Баркова О. В. Презентація рукописів і стародруків у цифровому середовищі / О. В. Баркова, І. В. Остапова, Ю. А. Мордвинов // Бібл. планета. – 2005. – № 1. – С. 20–24.

А. М. Іщенко

ЛЯЛЬКА В НАЦІОНАЛЬНИХ ЕТНОГРАФІЧНИХ КОЛЕКЦІЯХ ТА ХУДОЖНІХ КАТАЛОГАХ УКРАЇНИ

Формування національної, громадянської свідомості, культури й духовності особистості починається з поглибленого вивчення матеріальної культури народу, його традицій, звичаїв, втілених у творах декоративно-ужиткового мистецтва. Одним із засобів національного виховання та розвитку